

Klinička bolnica Dubrava
Avenija Gojka Šuška 6
10000 Zagreb

Na temelju članka 19. stavaka 1. i 2. Zakona o zaštiti na radu ("Narodne novine" br. 71/14., 118/14., 154/14., 94/18., 96/18.) i na temelju članka 14. Statuta Kliničke bolnice Dubrava (u daljnjem tekstu: KB Dubrava) Upravno vijeće KB Dubrava, nakon prethodnog savjetovanja s Radničkim vijećem KB Dubrava na 3. sjednici dana 22. siječnja 2025. godine, donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravilnikom o zaštiti na radu (u daljnjem tekstu: Pravilnik) sukladno djelatnosti, specifičnostima, poslovima s posebnim uvjetima rada, sredstvima rada, opasnim radnim tvarima i broju radnika, a na temelju izvršene Procjene rizika na radu uređuje se organizacija provođenja zaštite na radu, pravila zaštite na radu te prava, obveze i odgovornosti poslodavaca i radnika u dijelu u kojem ta pitanja nisu uređena Zakonom o zaštiti na radu, drugim propisima te kolektivnim ugovorima i ugovorom o radu.

Ovaj Pravilnik utvrđuje subjekte, njihova prava, obveze i odgovornosti glede provedbe zaštite na radu, kao i sustav pravila, načela, mjera, postupaka i aktivnosti, čijom se organiziranom primjenom ostvaruje i unapređuje sigurnost i zaštita zdravlja na radu, s ciljem sprječavanja rizika na radu, ozljeda na radu, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom te ostalih materijalnih i nematerijalnih šteta na radu i u vezi s radom.

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku, a koji imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose jednako na muški i ženski rod.

Članak 2.

Služba integriranih sustava zaštite predlaže i aktivno vodi politiku zaštite na radu sukladno članku 1. ovog Pravilnika.

Članak 3.

Odredbe ovog Pravilnika primjenjuje se prema radnicima KB Dubrava, kao i osobama na radu, odnosno fizičkim osobama koje nisu u radnom odnosu kod poslodavca, ali za njega obavljaju određene aktivnosti, odnosno poslove (osoba na stručnom osposobljavanju za rad; osoba koja radi na određenim poslovima u skladu s posebnim propisom; redoviti student i redoviti učenik srednjoškolske ustanove na radu u skladu s posebnim propisom; osoba koja radi kao volonter, naučnik, student i učenik na praksi, osoba koja radi u vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili odgojne mjere i slično).

Svaka osoba iz st. 1. ovog članka, dužan je provoditi mjere zaštite na radu na svom radnom mjestu na način kako je to utvrđeno Zakonom o zaštiti na radu, podzakonskim aktima, ovim Pravilnikom i drugim pisanim uputama, upozorenjima ili zabranama.

Mjesto rada je svako mjesto na kojemu radnici i osobe na radu moraju biti, ili na koje moraju ići, ili kojemu imaju pristup tijekom rada zbog poslova koje obavljaju za poslodavca, kao i svaki prostor, odnosno prostorija koju poslodavac koristi za obavljanje poslova i koja je pod njegovim izravnim ili neizravnim nadzorom.

II. PRAVILA ZAŠTITE NA RADU

Članak 4.

Zaštita na radu kao sustavno organizirano djelovanje dio je organizacije rada i izvođenja radnog postupka, koje poslodavac ostvaruje primjenom osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu u skladu s općim načelima prevencije.

Članak 5.

Poslodavac je obavezan provoditi zaštitu na radu na temelju sljedećih općih načela prevencije:

- 1) izbjegavanja rizika
- 2) procjenjivanja rizika
- 3) sprječavanja rizika na njihovom izvoru
- 4) prilagođavanja rada radnicima u vezi s oblikovanjem mjesta rada, izborom radne opreme te načinom rada i radnim postupcima radi ublažavanja jednoličnog rada, rada s nametnutim ritmom, rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalih napora s ciljem smanjenja njihovog štetnog učinka na zdravlje
- 5) prilagođavanja tehničkom napretku
- 6) zamjene opasnog neopasnim ili manje opasnim
- 7) razvoja dosljedne sveobuhvatne politike prevencije povezivanjem tehnologije, organizacije rada, uvjeta rada, ljudskih odnosa i utjecaja radnog okoliša
- 8) davanja prednosti skupnim mjerama zaštite pred pojedinačnim
- 9) odgovarajuće osposobljavanje i obavješćivanje radnika
- 10) besplatnosti prevencije, odnosno mjera zaštite na radu za radnike.

Članak 6.

Osnovna pravila zaštite na radu sadrže zahtjeve kojima mora udovoljavati sredstvo rada kada je u uporabi, a osobito:

- 1) zaštitu od mehaničkih opasnosti
- 2) zaštitu od udara električne struje
- 3) sprječavanje nastanka požara i eksplozije
- 4) osiguranje mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine
- 5) osiguranje potrebne radne površine i radnog prostora
- 6) osiguranje potrebnih putova za prolaz, prijevoz i evakuaciju radnika i drugih osoba
- 7) osiguranje čistoće
- 8) osiguranje propisane temperature i vlažnosti zraka i ograničenja brzine strujanja zraka
- 9) osiguranje propisane rasvjete
- 10) zaštitu od buke i vibracija
- 11) zaštitu od štetnih atmosferskih i klimatskih utjecaja
- 12) zaštitu od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnih djelovanja
- 13) zaštitu od prekomjernih napora
- 14) zaštitu od elektromagnetskog i ostalog zračenja
- 15) osiguranje prostorija i uređaja za osobnu higijenu.

Osnovna pravila zaštite na radu imaju prednost u primjeni u odnosu na posebna pravila zaštite na radu.

Članak 7.

Ako se rizici za sigurnost i zdravlje radnika ne mogu ukloniti ili se mogu samo djelomično ukloniti primjenom osnovnih pravila zaštite na radu, dodatno se primjenjuju posebna pravila zaštite na radu koja se odnose na radnike, način obavljanja poslova i radne postupke.

Posebna pravila zaštite na radu sadrže zahtjeve glede dobi, spola, završenog stručnog obrazovanja i drugih oblika osposobljavanja i usavršavanja za rad, zdravstvenog stanja, tjelesnog stanja, psihofizioloških i psihičkih sposobnosti, kojima radnici moraju udovoljavati pri obavljanju poslova s posebnim uvjetima rada.

Posebna pravila zaštite na radu, osim zahtjeva iz st. 2. ovoga članka, sadrže i prava i obveze u vezi s:

- 1) organizacijom radnog vremena i korištenjem odmora
- 2) načinom korištenja odgovarajuće osobne zaštitne opreme
- 3) posebnim postupcima pri uporabi, odnosno izloženosti fizikalnim štetnostima, opasnim kemikalijama, odnosno biološkim štetnostima
- 4) postavljanjem sigurnosnih znakova kojima se daje informacija ili uputa
- 5) uputama o radnim postupcima i načinu obavljanja poslova, posebno glede trajanja posla, obavljanja jednoličnog rada i rada po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te izloženosti radnika drugim naporima na radu ili u vezi s radom
- 6) postupcima s ozlijeđenim ili oboljelim radnikom do pružanja hitne medicinske pomoći, odnosno do prijama u zdravstvenu ustanovu.

III. OBVEZE POSLODAVCA U PROVOĐENJU ZAŠTITE NA RADU

1. Organiziranje, i provedba zaštite na radu

Članak 8.

Sukladno zakonu o zaštiti na radu, podzakonskim propisima te ovom Pravilniku, poslodavac je obavezan:

- organizirati i provoditi zaštitu na radu, vodeći pri tome računa o prevenciji rizika te obavještanju, osposobljavanju, organizaciji i sredstvima
- provoditi prevenciju u svim radnim postupcima, u organizaciji rada i upravljanju radnim postupcima, pri čemu mora osigurati radnicima najveću moguću razinu zaštite na radu
- uvažavati prirodu obavljanih poslova te prilagoditi zaštitu na radu promjenjivim okolnostima radi poboljšanja stanja
- voditi računa o sposobnostima radnika koje mogu utjecati na zaštitu na radu
- snositi troškove provođenja zaštite na radu
- procjenjivati rizike radnika i osoba na radu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije, odnosno biološke agense koje koristi, uređenje mjesta rada, organizaciju procesa rada, jednoličnost rada, statodinamičke i psihofiziološke napore, rad s nametnutim ritmom, rad po učinku u određenom vremenu (normirani rad), noćni rad, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika
- na temelju procjene rizika primjenjivati pravila zaštite na radu, preventivne mjere, organizirati i provoditi radne i proizvodne postupke, odnosno metode te poduzimati druge aktivnosti za sprječavanje i smanjenje izloženosti radnika utvrđenim rizicima, kako bi otklonio ili sveo na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka ozljede na radu, oboljenja od profesionalne bolesti ili bolesti u vezi s radom te kako bi na svim stupnjevima organizacije rada i upravljanja osigurao bolju razinu zaštite na radu
- utvrditi i obavljati poslove zaštite na radu u skladu s procjenom rizika, stanjem zaštite na radu i brojem radnika.

Članak 9.

Poslodavac je odgovoran za organiziranje i provođenje zaštite na radu radnika u svim dijelovima organizacije rada i u svim radnim postupcima.

Izvršavanje poslova zaštite na radu, za čije obavljanje poslodavac nije u mogućnosti osigurati stručno provođenje (nema odgovarajuće kadrove, opremu i slično), može ugovoriti s vanjskom pravnom ili fizičkom osobom ovlaštenom za obavljanje poslova zaštite na radu.

Poslove zaštite na radu obavlja stručnjak zaštite na radu II i I stupnja koji ispunjava uvjete određene Pravilnikom o obavljanju poslova zaštite na radu, ovisno o broju radnika i procjenom riziku.

Radnici, stručnjaci zaštite na radu, povjerenici radnika za zaštitu na radu i ovlaštene osobe obvezni su surađivati u provođenju zaštite na radu.

Ovlaštenik

Članak 10.

Ovlaštenik je radnik kojemu je poslodavac, neovisno o drugim ugovorenim poslovima, dao ovlaštenja za provedbu zaštite na radu. Poslodavac može provođenje zaštite na radu prenijeti u pisanom obliku na svojeg ovlaštenika u okviru njegovog djelokruga rada.

Poslodavac koji zaštitu na radu provodi djelovanjem ovlaštenika obavezan je ovlastiti ovlaštenika, osobito za to da:

- 1) radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ne dopusti rad bez nadzora osposobljenog radnika
- 2) radniku za kojeg nije na propisani način utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, ne dopusti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, odnosno da radniku koji više ne ispunjava tražene uvjete zabrani da nastavi obavljati poslove s posebnim uvjetima rada
- 3) posebno osjetljivim skupinama radnika ne dozvoli da obavljaju poslove koji bi mogli na njih štetno utjecati
- 4) isključi iz uporabe radnu opremu koja nije ispravna, odnosno sigurna, kao i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika
- 5) u suradnji sa stručnjakom za zaštitu na radu osigura evidentiranje svake nezgode i ozljede na radu te svakog slučaja postupanja radnika u skladu s odredbom članka 69. stavaka 3. i 4. Zakona o zaštiti na radu
- 6) nadzire da radnici rade u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama poslodavca, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme, opasnih kemikalija i bioloških štetnosti te da koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu
- 7) radniku zabrani rad ako ga obavlja suprotno podstavku 6. ovoga stavka
- 8) osigura potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje, za pružanje prve pomoći te da im stavi na raspolaganje svu potrebnu opremu
- 9) osigura da se u vrijeme rada ne piju alkoholna pića te da se ne uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i da ih udalji s mjesta rada.

Poslodavac je obavezan ovlašteniku osigurati uvjete za rad te ga ne smije staviti u nepovoljniji položaj zbog poduzimanja aktivnosti u skladu s pravilima zaštite na radu te postupanja po pravilima struke i danim ovlaštenjima poslodavca. Uvjeti za rad podrazumijevaju samostalnost ovlaštenika u donošenju i provođenju odluka te samostalnost u raspolaganju sredstvima koja mu je obavezan osigurati poslodavac.

Stručnjak za zaštitu na radu

Članak 11.

Stručnjak zaštite na radu ima potpunu stručnu neovisnost i obavlja poslove pružanja stručne pomoći u provedbi i unapređivanju zaštite na radu, te ostale poslove u vezi zaštite na radu propisane Zakonom o zaštiti na radu.

Poslodavac je obavezan stručnjaku zaštite na radu omogućiti ispunjavanje obveza te je obavezan osigurati mu potrebno vrijeme, opremu, pomoć drugih stručnih radnika i ostale uvjete za rad, kao i

profesionalnu neovisnost te ga ne smije staviti u nepovoljniji položaj zbog obavljanja poslova zaštite na radu prema odredbama ovoga Zakona i drugih propisa te prema pravilima struke.

Poslodavac je obavezan omogućiti stručnjaku zaštite na radu stručno usavršavanje iz zaštite na radu i snositi troškove toga osposobljavanja.

Obveze stručnjaka za zaštitu na radu su:

- stručna pomoć poslodavcu, njegovim ovlaštenicima, te radnicima i njihovim povjerenicima u organizaciji, provedbi i unapređivanju zaštite na radu
- sudjelovanje u izradi poslovne strategije te operativnih planova i programa poslovanja poslodavca, u dijelu u kojem se moraju odnositi na zaštitu na radu, te sudjelovanje u primjeni upravljačkih metoda ili tehnika za provođenje strategije
- sudjelovanje u postupku izrade Procjene rizika
- unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu, te poticanje i savjetovanje poslodavca i njegovih ovlaštenika da otklanjaju nedostatke u zaštiti na radu utvrđene unutarnjim nadzorom
- prikupljanje i analiziranje podataka u svezi s nezgodama, ozljedama na radu i profesionalnim bolestima i bolestima u vezi s radom te, te priprema propisanih prijava ozljeda na radu i profesionalnih bolesti i izrada izvješća za potrebe poslodavca
- suradnja s tijelima inspekcije rada, ovlaštenim osobama, te sa specijalistom medicine rada
- osposobljavati povjerenika radnika za zaštitu na radu i pomaganje u njihovom radu
- djelovanje u Odboru za zaštitu na radu
- suradnja s poslodavcem prilikom projektiranja, građenja i rekonstrukcije građevine namijenjenih za rad, nabave radne opreme i ostalih sredstava rada, osobne zaštitne opreme te opasnih kemikalija
- sudjelovanje u primjeni međunarodnih certifikacijskih normi za upravljanje zaštitom na radu, kvalitetom, rizicima, društvenom odgovornošću u poslovanju i sl.
- podnosi izvješće o stanju zaštite na radu redovno jednom u šest mjeseci i to Odboru za zaštitu, a odmah po smrtnoj ili teškoj ozljedi na radu
- vodi evidencije o radnicima osposobljenim za rad na siguran način, o radnoj opremi, o radnim mjestima s posebnim uvjetima rada, o kemikalijama, o ozljedama na radu i profesionalnim bolestima, te druge potrebne evidencije
- obavlja i druge stručne poslove kao što su donošenje postupovnika za slučaj utvrđenja ozljeda na radu, alkoholiziranosti radnika i dr.
- surađivati s poslodavcem, ovlaštenicima poslodavca, povjerenikom radnika, te samim radnicima na provedbi mjera zaštite na radu, kao i podizanjem postojećeg nivoa zaštite.

2. Odgovornost za štetu na radu i u vezi s radom

Članak 12.

Ozljeda na radu i profesionalna bolest koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca smatra se da potječe od rada i poslodavac za nju odgovara po načelu objektivne odgovornosti.

Poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom nepažnjom radnika ili treće osobe, na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

Članak 13.

Ovlaštena osoba iz članka 61. ovog Pravilnika odgovara za štetu na radu i u vezi s radom koju uzrokuje poslodavcu, odnosno radniku, obavljanjem poslova zaštite na radu, ako ne postupa u skladu s odredbama ovoga Zakona i drugih propisa, a na utvrđivanje odgovornosti u navedenom slučaju primjenjuju se opći propisi obveznog prava.

3. Osposobljavanje za rad na siguran način

Članak 14.

Poslodavac je obavezan, na temelju procjene rizika, osposobiti radnika za rad na siguran način, i to:

- 1) prije početka rada
- 2) kod promjena u radnom postupku
- 3) kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene
- 4) kod uvođenja nove tehnologije
- 5) kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada
- 6) kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanog opasnostima, štetnostima ili naporima na radu.

Poslodavac će osposobljavanje iz stavka 1. ovoga članka provesti na način da radnika obavijesti o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika (o organizaciji rada, rizicima i načinu izvođenja radnih postupaka i sl.), da radniku objasni i da radnika osposobi za praktičnu primjenu mjera zaštite na radu koje je dužan primjenjivati tijekom rada u skladu s procjenom rizika kojima je izložen na radu i u vezi s radom.

Osposobljavanje iz stavka 1. i 2. ovoga članka poslodavac je obavezan provoditi u skladu sa procjenom rizika.

Poslodavac je obavezan osposobljavanje radnika, ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu provoditi tijekom radnog vremena o svom trošku.

Članak 15.

Poslodavac ne smije dozvoliti samostalno obavljanje poslova radniku koji prethodno nije osposobljen za rad na siguran način.

Radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način poslodavac je obavezan osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana.

Članak 16.

Poslodavci mogu osposobljavanje za rad na siguran način izvoditi sami ili povjeriti osobi ovlaštenoj za obavljanje tih poslova.

Sadržaj programa osposobljavanja za rad na siguran način donosi poslodavac na način da se isti sastoji se od teoretskog i praktičnog dijela. Programima moraju biti obuhvaćeni sadržaji o postupcima za siguran način rada sukladno procjeni rizika.

Osposobljavanje i provjera osposobljenosti obavlja se u radno vrijeme i na trošak poslodavca.

Zapisnik o ocjeni osposobljenosti radnika za rad na siguran način sastavljaju i potpisuju neposredni ovlaštenik osposobljavanog radnika, radnik i stručnjak zaštite na radu.

4. Obavješćivanje i savjetovanje

Članak 17.

Poslodavac je obavezan:

- obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu i općim propisima o radu

- obavijestiti radnike, povjerenika radnika za zaštitu na radu, stručnjaka zaštite na radu i druge osobe o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika
- pisanim uputama osigurati provedbu radnog postupka u skladu s pravilima zaštite na radu te je obavezan dati radnicima upute
- istaknuti na mjestima rada pisane upute o radnom okolišu, sredstvima rada, opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, opasnostima na radu, izvorima fizikalnih štetnosti i drugim rizicima na radu i u vezi s radom, u skladu s procjenom rizika
- osigurati da pristup mjestima rada na kojima se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran način i osobnu zaštitnu opremu čija obavezna uporaba proizlazi iz procjene rizika.
- stručnjaku zaštite na radu, ovlašteniku i povjereniku radnika za zaštitu na radu učiniti dostupnom odgovarajuću dokumentaciju u pogledu procjene rizika i popisa mjera, evidencije i isprava iz zaštite na radu koje je obavezan voditi te upravne mjere koje je naredio nadležni inspektor
- izvijestiti povjerenika radnika za zaštitu na radu u slučaju svake smrtne ili teške ozljede na radu, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti i nalaza nadležnog inspektora kojim je utvrđen nedostatak u provedbi zaštite na radu
- pozvati na očevid na mjestima rada povjerenika radnika za zaštitu na radu u slučaju svake smrtne ili teške ozljede na radu
- pravodobno dati radniku upute o postupanju u slučaju nastanka neposrednog rizika za život i zdravlje, kojemu je, ili bi mogao biti izložen, kao i o mogućim mjerama koje je u tom slučaju potrebno poduzeti radi sprječavanja ili smanjivanja rizika.

Članak 18.

Poslodavac je obavezan, unaprijed i pravodobno, savjetovati se s povjerenikom radnika za zaštitu na radu o:

- 1) zapošljavanju stručnjaka zaštite na radu i poslovima koje će obavljati
- 2) povjeravanju provođenja zaštite na radu ovlaštenoj osobi i poslovima koje će obavljati
- 3) izradi procjene rizika te izmjenama, odnosno dopunama procjene rizika
- 4) izboru radnika za pružanje prve pomoći i radnika za provođenje mjera zaštite od požara, evakuacije i spašavanja
- 5) zaštititi i prevenciji od rizika na radu te sprječavanju i smanjivanju rizika
- 6) sprječavanju nezgoda, ozljeda na radu i profesionalnih bolesti
- 7) promjenama u procesu rada i tehnologiji
- 8) planiranju i provođenju osposobljavanja iz zaštite na radu
- 9) poboljšanju uvjeta rada te planiranju i uvođenju novih tehnologija
- 10) utjecaju radnih uvjeta i radnog okoliša na sigurnost i zdravlje radnika
- 11) izboru sredstava rada i osobne zaštitne opreme
- 12) izloženosti radnika jednoličnom radu, radu s nametnutim ritmom, radu po učinku u određenom vremenu (normirani rad) te ostalim naporima.

Odbor za zaštitu na radu

Članak 19.

Odbor za zaštitu na radu osniva se kao savjetodavno tijelo poslodavca za pitanja zaštite na radu.

Članak 20.

Odbor čine poslodavac ili njegov ovlaštenik, stručnjak zaštite na radu koji obavlja poslove zaštite na radu kod poslodavca, specijalist medicine rada izabran u skladu s posebnim propisom te povjerenik radnika za zaštitu na radu ili njihov koordinatorski. O imenovanju članova odbora poslodavac donosio pisanu odluku, a predsjednik odbora je poslodavac ili njegov ovlaštenik. Odbor se sastaje najmanje jedanput u šest mjeseci i o svojem radu vodi zapisnik.

U slučaju smrtne ozljede te ozljede u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad zbog koje je radniku ili osobi na radu pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacionarnoj ustanovi ili dnevnoj bolnici, kao i utvrđenog slučaja profesionalne bolesti ili nalaza nadležnog inspektora kojim je utvrđen nedostatak u provedbi zaštite na radu, poslodavac je obavezan sazvati sjednicu u roku od dva radna dana od nastanka ozljede te na sjednicu pozvati i inspektora zaštite na radu.

Ako poslodavac sjednicu odbora ne sazove u propisanom roku, sjednicu odbora ima pravo sazvati povjerenik radnika za zaštitu na radu ili koordinator povjerenika, odnosno radničko vijeće ili sindikalni povjerenik s pravima i obvezama radničkog vijeća.

Članak 21.

Sa svrhom stalnog unapređivanja zaštite na radu, odbor planira i nadzire:

- 1) primjenu pravila zaštite na radu kod poslodavca
- 2) organizaciju obavljanja poslova zaštite na radu
- 3) obavješćivanje i osposobljavanje u vezi sa zaštitom na radu
- 4) prevenciju rizika na radu i u vezi s radom te njezine učinke na zdravlje i sigurnost radnika.

Mandat za članove odbora traje četiri godine.

5. Poslovi s posebnim uvjetima rada

Članak 22.

Poslovi s posebnim uvjetima rada su poslovi pri čijem obavljanju radnik koji radi na tim poslovima mora, osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavati propisane posebne uvjete koji se odnose na dob, stručnu osposobljenost, zdravstveno stanje, odnosno psihičku sposobnost.

Ispunjava li radnik uvjete navedene u st. 1. ovog članka ocjenjuje stručnjak zaštite na radu, a glede zdravstvenog stanja i psihofizičkih sposobnosti utvrđuje ugovorni specijalist medicine rada, a nadzor nad ispunjavanjem propisanih uvjeta za rad na mjestu s posebnim uvjetima rada obavlja neposredno nadređena osoba, tj. ovlaštenik poslodavca te organizacijske jedinice.

Osobu s kojom namjerava sklopiti ugovor o radu za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, poslodavac upućuje na pregled specijalistu medicine rada, uputnicom koja sadrži podatke o naravi ili vrsti poslova i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu njezine sposobnosti za obavljanje tih poslova i mogućeg utjecaja štetnosti s mjesta rada na zdravlje radnika.

Poslodavac ne smije dozvoliti radniku da obavlja poslove s posebnim uvjetima rada ako ga ponovno ne uputi na pregled u roku u kojem je to bio obavezan učiniti ili ako radnik odbije pristupiti pregledu na koji ga je uputio. Kontrolu periodičnih liječničkih pregleda radnika u utvrđenim rokovima organizira stručnjak zaštite na radu, koji upućuje radnika na pregled kod specijalista medicine rada i to najkasnije 30 dana prije isteka važenja uvjerenja o zdravstvenoj i psihičkoj sposobnosti.

Radnik koji obavlja poslove s posebnim uvjetima rada, a koji nakon upućivanja na zdravstveni pregled odbija samovoljno otići na isti ili odbija obaviti zdravstveni pregled, počinio je tešku povredu radne obveze.

Članak 23.

Ispitivanje radne opreme, parametara rade okoline te aerozagađenja, u utvrđenim rokovima organizira Služba integriranih sustava zaštite.

6. Posebno osjetljive skupine radnika

Članak 24.

Posebno osjetljive skupine kojima je poslodavac obavezan osigurati posebnu zaštitu na radu su maloljetni radnici, trudne radnice (radnica koja je o trudnoći obavijestila poslodavca u pisanom obliku), radnice koje su nedavno rodile (radnica kojoj od poroda nije prošlo više od šest mjeseci, koja je o tome obavijestila poslodavca u pisanom obliku), radnice koje doje (radnica majka djeteta u dobi do navršene prve godine života djeteta koje doji, koja je o tome obavijestila poslodavca u pisanom obliku najkasnije 30 dana prije povratka na rad), radnici oboljeli od profesionalne bolesti te radnici kod kojih je utvrđena smanjena i preostala radna sposobnost ili postoji neposredni rizik od smanjenja radne sposobnosti.

Radi provedbe posebne zaštite na radu, poslodavac je obavezan u procjeni rizika naznačiti poslove koji su potencijalno rizični za posebno osjetljive skupine radnika iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 25.

Poslodavac je obavezan provoditi posebnu zaštitu na radu trudnih radnica, radnica koje su nedavno rodile i radnica koje doje, radi zaštite od rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje materinstva i oporavak od trudnoće i poroda.

Trudna radnica i radnica koja doji, ni pod kojim uvjetima ne smije obavljati poslove za koje je procijenjen rizik od izlaganja štetnostima, naporima i uvjetima rada naveden u posebnom propisu, odnosno propisu koji se odnosi na zaštitu sigurnosti i zdravlja trudne radnice i radnice koja doji.

Radi zaštite od rizika kojima ne smiju biti izložene, poslodavac je obavezan radnicama iz stavka 1. ovoga članka:

- 1) prilagoditi uvjete i organizaciju radnog vremena, radi uklanjanja rizika za sigurnost i zdravlje
- 2) osigurati mogućnost obavljanja drugih odgovarajućih poslova, odnosno rad na drugom mjestu rada, ako prilagodbe nisu tehnički izvedive, odnosno opravdane na poslovima ili mjestu rada koje su obavljale, odnosno na kojima su radile prije trudnoće ili poroda.

Prilagodba uvjeta, organizacija radnog vremena te promjena mjesta rada ne smije imati za posljedicu smanjenje plaće radnicama iz stavka 1. ovoga članka.

Ako nije moguće osigurati posebnu zaštitu na radu, radnice iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju pravo na dopust uz naknadu plaće u skladu s posebnim propisom.

Ocjenu o rizicima koji bi mogli štetno utjecati na sigurnost i zdravlje trudnih radnica, odnosno na plod te na sigurnost i zdravlje radnica koje su nedavno rodile, kao i ocjenu o tome koji su poslovi za njih odgovarajući, daje specijalist medicine rada na prijedlog specijalista ginekologije, odnosno porodništva, na temelju procjene rizika iz koje je vidljivo dali radnica radi na poslovima s posebnim uvjetima rada.

Ocjenu o rizicima koji bi mogli štetno utjecati na sigurnost i zdravlje djeteta koje doji radnica, kao i ocjenu o tome koji su poslovi za nju odgovarajući, daje specijalist medicine rada na prijedlog specijalista pedijatra, odnosno izabranog liječnika obiteljske medicine, na temelju procjene rizika iz koje je vidljivo dali radnica radi na poslovima s posebnim uvjetima rada.

Članak 26.

Poslodavac je obavezan provoditi posebnu zaštitu na radu za radnike kod kojih je utvrđeno oboljenje od profesionalne bolesti, kojima je nadležno tijelo za vještačenje prema posebnom propisu utvrdilo

smanjenu i preostalu radnu sposobnost ili su izloženi neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti, radi sprječavanja daljnjeg oštećenja zdravlja i umanjenja preostale radne sposobnosti.

Pravo na posebnu zaštitu na radu ostvaruje i radnik za kojega je specijalist medicine rada utvrdio da je trajno nesposoban raditi na poslovima s posebnim uvjetima rada, kada je štetnost ili napor na mjestu rada uzrok oštećenju zdravlja.

Poslodavac je obavezan radnicima iz stavaka 1. i 2. ovoga članka:

- 1) prilagoditi radne uvjete i organizaciju radnog vremena, radi uklanjanja izloženosti rizicima za sigurnost i zdravlje
- 2) omogućiti obavljanje drugih odgovarajućih poslova, odnosno rad na drugom mjestu rada, ako prilagodbe nisu tehnički izvedive, odnosno opravdane na mjestu rada ili na poslovima koje su obavljali u vrijeme utvrđenja oboljenja od profesionalne bolesti, smanjenja radne sposobnosti ili izloženosti neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti ili trajne nesposobnosti za rad na poslovima s posebnim uvjetima rada.

7. Radna oprema, osobna zaštitna oprema i mjesta rada

Članak 27.

Poslodavac je obavezan:

- osigurati da su mjesta rada koja se koriste u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju, u skladu s pravilima zaštite na radu
- prestati s radom u građevinama namijenjenima za rad na kojima nastanu promjene zbog kojih postoji opasnost za sigurnost i zdravlje radnika
- osigurati da radna oprema i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike
- isključiti iz uporabe radnu opremu i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika
- osigurati odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu i osigurati da je radnici koriste na propisani način pri obavljanju poslova kad organizacijskim mjerama, odnosno osnovnim pravilima zaštite na radu nije moguće otkloniti ili u dovoljnoj mjeri ograničiti rizike za sigurnost i zdravlje radnika
- obavljati preglede, odnosno ispitivanja radne opreme koja se koristi, radi utvrđivanja jesu li na njima primijenjena pravila zaštite na radu i jesu li zbog nastalih promjena tijekom njihove uporabe ugroženi sigurnost i zdravlje radnika.

Članak 28.

Ispitivanje radne opreme u utvrđenim rokovima organizira Služba integralnih sustava zaštite, te ispitivanje radne opreme obavlja stručna pravna osoba s ovlaštenjima za obavljanje tih poslova.

O ispitanoj radnoj opremi sastavlja se pisani akt koji potpisuju za to ovlaštene osobe, sve sukladno posebnim propisima koji se odnose na ispitivanje radne opreme.

Ispitna dokumentacija kao i evidencija radne opreme čuva se kod stručnjaka zaštite na radu u Službi integralnih sustava zaštite.

Ispitana radna oprema koja ne zadovoljava osnovna pravila zaštite na radu isključuje se iz pogona sve do njihova osposobljavanja za daljnji rad u smislu primjene pravila zaštite na radu.

O zabrani rada na pojedinoj radnoj opremi voditelj Službe integriranih sustava zaštite je dužan odmah obavijestiti poslodavca i ovlaštenika poslodavca zaduženog za proces rada u kojem se koristi radna oprema koja je isključena iz pogona.

Isključena radna oprema mora biti vidno označena ili ograđena s natpisom "zabranjen rad" kako ne bi došlo do neovlaštenog ili slučajnog aktiviranja i rada s radnom opremom, a sve to do ishođenja pozitivne ispitne dokumentacije.

Članak 29.

Temeljem izrađene Procjene rizika, utvrđena su radna mjesta na kojima je obvezna upotreba osobne zaštitne opreme, s njihovim nazivom i količinom. Nabavu osobnih zaštitnih sredstava u dostatnim količinama provodi poslodavac na prijedlog ovlaštenika poslodavca koji o raspodjeli i korištenju istih vodi internu evidenciju.

Članak 30.

Radnik je dužan čuvati, održavati i koristiti se osobnom zaštitnom opremom sukladno pravilima zaštite na radu. Radnik ne smije popravljati ili obavljati bilo kakve izmjene na osobnoj zaštitnoj opremi, osim kada je za to osposobljen i ovlašten. Radnik ne smije odnositi osobnu zaštitnu opremu izvan radnih prostorija i prostora, osim radi održavanja čistoće tih sredstava.

Prilikom uporabe osobne zaštitne opreme radnik se mora držati pravila zaštite na radu, uputa proizvođača te uputa stručnjaka za zaštitu na radu.

Radnik smije koristiti osobnu zaštitnu opremu samo u svrhu za koju su namijenjena te se zamjenjuju uništena ili dotrajala osobna zaštitna oprema samo uz povrat starih, o čemu je ovlaštenik poslodavca dužan voditi propisanu evidenciju.

Članak 31.

Poslodavac smije koristiti nadzorne uređaje kao sredstvo zaštite na radu pod uvjetima propisanim Zakonom o zaštiti na radu.

8. Tehnologija rada i radni postupci

Članak 32.

Poslodavac je obvezan planirati, pripremati i provoditi radne postupke te razraditi i primjenjivati tehnologiju rada tako da ne ugrožava sigurnost i zdravlje radnika, uvažavajući pri tome najvišu moguću razinu zaštite od rizika na radu i u vezi s radom, u skladu s pravilima zaštite na radu i drugim propisima.

Poslodavac je obvezan osigurati da samo radnici koji su dobili odgovarajuće upute smiju imati pristup mjestima na kojima postoji ozbiljna i specifična opasnost.

Obveze iz stavaka 1. i 2. ovoga članka poslodavac ostvaruje u skladu s procjenom rizika, koju je obvezan usklađivati sa znanstvenim i stručnim spoznajama, odnosno napretkom.

9. Radni okoliš

Članak 33.

Poslodavac je obvezan procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizikalnim, kemijskim i biološkim štetnim djelovanjima na radu, u skladu s ovim Zakonom, njegovim provedbenim propisima i pravilima zaštite na radu te posebnim propisima o zaštiti od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnosti.

Poslodavac je obavezan ispitivati radni okoliš na mjestu rada kada:

- 1) radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka
- 2) u radnom postupku nastaje prašina
- 3) u radnom postupku nastaje buka, odnosno vibracije
- 4) pri radu koristi, proizvodi ili prerađuje opasne kemikalije
- 5) pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima
- 6) su na radu prisutni rizici od eksplozivne atmosfere
- 7) je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću rasvjetu u skladu s procjenom rizika.

Članak 34.

Poslodavac je obavezan:

- primjenom manje opasnih i štetnih tehnologija, radnih postupaka i radnih tvari stalno unapređivati zaštitu na radu,
- osigurati da za opasne kemikalije radnicima budu dani podaci o opasnostima ili štetnostima u vezi s njihovim korištenjem, kao i o pravilima, odnosno mjerama zaštite na radu
- osigurati da se s ambalažom preostalom nakon korištenja opasnih kemikalija postupa u skladu s pravilima zaštite na radu te da se odlaže u skladu s posebnim propisima
- obavezan provoditi zaštitu na radu radnika koji su izloženi ili bi mogli biti izloženi biološkim štetnostima
- osigurati da su radnici obaviješteni o rizicima kojima su izloženi pri radu s biološkim štetnostima i da su osposobljeni za rad na siguran način
- istaknuti pisane obavijesti i upute za postupanje u slučaju ozbiljne opasnosti, odnosno štetnosti uzrokovane uporabom bioloških štetnosti na radu.

10. Stres na radu ili u vezi s radom

Članak 35.

Stres na radu su zdravstvene i psihičke promjene koje su posljedica akumulirajućeg utjecaja stresora na radu kroz dulje vrijeme, a očituju se kao fiziološke, emocionalne i kognitivne reakcije te kao promjene ponašanja radnika

Poslodavac je obavezan provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanju radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.

Ako postoje naznake stresa na radu ili u vezi s radom, poslodavac je obavezan posebnu pozornost usmjeriti na:

- 1) organizaciju rada i radnih postupaka (radno vrijeme, stupanj samostalnosti, podudarnost između vještine radnika i potreba posla, radno opterećenje i dr.)
- 2) radne uvjete i okolinu (izloženost radnika i poslodavca nasilnom ponašanju, buku, vrućinu, hladnoću, opasne kemikalije i dr.)
- 3) komunikaciju (neizvjesnost o tome što se očekuje od posla, izgledi za očuvanjem posla ili nadolazeće promjene i sl.)
- 4) subjektivne čimbenike (emocionalni i društveni pritisci, osjećaj nemoći, osjećaj da nema dovoljno podrške i sl.).

Članak 36.

Radnici imaju obvezu postupati u skladu s uputama poslodavca za sprječavanje, uklanjanje ili smanjivanje stresa na radu ili u vezi s radom.

Radnici i njihovi predstavnici imaju obvezu surađivati s poslodavcem radi sprječavanja, uklanjanja ili smanjivanja stresa na radu ili u vezi s radom.

11. Sigurnosni znakovi, pisane obavijesti i upute

Članak 37.

Poslodavac je obavezan na mjestima rada i sredstvima rada trajno postaviti sigurnosne znakove na vidljivom mjestu. Ako sigurnosni znakovi nisu dovoljni za djelotvorno obavješćivanje radnika, poslodavac je obavezan postaviti pisane obavijesti i upute o uvjetima i načinu korištenja sredstava rada, opasnih kemikalija, bioloških štetnosti te izvora fizikalnih i drugih štetnosti na radu.

12. Zaštita od požara i eksplozije, neposrednog i značajnog rizika, evakuacija i spašavanje

Članak 38.

Poslodavac je obavezan poduzeti mjere zaštite od požara i spašavanja radnika, izraditi plan evakuacije i spašavanja, odrediti radnike koji će provoditi mjere te osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, u skladu s posebnim propisima.

Poslodavac je obavezan broj radnika iz stavka 1. ovoga članka, njihovu osposobljenost i potrebnu opremu, utvrditi i osigurati u skladu s propisima koji uređuju zaštitu od požara i spašavanje, ovisno o naravi procesa rada, veličini poslodavca te ukupnom broju radnika.

Poslodavac je u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje radnika obavezan:

- 1) odmah ih obavijestiti o nastalom riziku kojemu jesu ili bi mogli biti izloženi, kao i o mjerama koje jesu ili bi trebale biti provedene, kako bi se spriječio ili umanjio rizik za život i zdravlje
- 2) poduzeti radnje i dati upute o prestanku rada, odnosno napuštanju mjesta rada i upućivanju na sigurno mjesto
- 3) organizirati nastavak rada tek nakon otklanjanja rizika.

Poslodavac je obavezan osposobiti radnike da u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje, kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi, a o tome ne mogu obavijestiti odgovornu osobu, mogu samostalno poduzeti mjere i provesti postupke u skladu sa svojim znanjem i raspoloživim tehničkim sredstvima, kako bi rizike otklonili ili smanjili.

Osposobljavanje radnika iz stavka 4. ovoga članka obuhvaća upoznavanje radnika s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja i provođenje praktične vježbe evakuacije i spašavanja najmanje jednom u dvije godine.

Radnik koji postupi u skladu s odredbama stavaka 4. i 5. ovoga članka, zbog takvog postupanja ne smije trpjeti štetne posljedice, osim u slučaju ako je postupao namjerno ili s krajnjom nepažnjom.

Poslodavac je obavezan provoditi zaštitu od požara na mjestima rada ugroženim eksplozivnom atmosferom u skladu s provedbenim propisom i pravilima zaštite od požara.

Poslodavac je obavezan donijeti Plan evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja i s njim upoznati sve radnike. Na osnovu Plana evakuacije moraju se provesti praktične vježbe najmanje jednom u dvije godine.

13. Pružanje prve pomoći

Članak 39.

Poslodavac je zdravstvena ustanova te svojom organizacijom osigurava provođenje prve pomoći.

Članak 40.

Ozljeda na radu je ozljeda radnika nastala u prostoru poslodavca u kojemu obavlja rad, ili ga tijekom rada koristi, ili mu može pristupiti, odnosno u drugom prostoru koji nije prostor poslodavca, ali radnik u njemu obavlja rad.

Poslodavac je obavezan obavijestiti tijelo nadležno za inspekcijski nadzor o smrtnoj i ozljedi nastaloj u prostoriji ili na prostoru u kojem poslodavac obavlja rad, zbog koje je radniku ili osobi na radu pružena hitna medicinska pomoć i zbog koje je ozlijeđena osoba zadržana na liječenju u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi ili dnevnoj bolnici. Prijavu za smrti događaj i vrstu ozljede navedene u ovom stavku poslodavac je obavezan provesti sukladno propisima zaštite na radu.

Članak 41.

Ozlijeđeni radnik je dužan odmah obavijestiti neposredno nadređenu osobu o nastanku i o pojedinostima događaja koji je izazvao ozljedu, a ako ozlijeđeni radnik obzirom na vrstu i težinu ozljede, nije u stanju o nastanku ozljede sam obavijestiti neposredno nadređenu osobu, isto su dužni učiniti radnici očevidci ili članovi obitelji ozlijeđenog radnika.

Članak 42.

Ovlaštenik je dužan odmah izvijestiti poslodavca i stručnjaka zaštite na radu o nastaloj ozljedi. Te u suradnji s radnikom i stručnjakom zaštite na radu sudjelovati u ispunjavanju OR tiskanice. Zapisnik je potrebno popuniti što preciznije i potpunije, a ako je potrebno sačiniti i dodatno izvješće o nastaloj ozljedi.

Ozljede koje se dogode na službenom putu moraju biti popraćene radnim odnosno putnim nalogom.

Voditelj Službe integriranih sustava zaštite, dužan je odmah obavijestiti inspekciju rada.

Članak 43.

Ako kod istog radnika dođe do ponavljanja ozljeđivanja na istom radnom mjestu od istog ili sličnog uzroka, radnik se mora podvrgnuti provjeri zdravstvenih i psihičkih sposobnosti i provjeri osposobljenosti za rad na siguran način, ako se uzrok nastanka ozljede može pripisati radniku.

U drugim slučajevima potrebno je utvrditi jesu li primijenjene mjere zaštite na radu na tom radom mjestu dostatne, primjenjuju li se, odnosno je li je potrebno poduzeti dodatne mjere zaštite na radu.

14. Zaštita nepušača, zabrana pijenja alkohola i uzimanja drugih sredstava ovisnosti

Članak 44.

Poslodavac je obavezan provoditi zaštitu nepušača od djelovanja dima duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda za pušenje te para elektroničkih cigareta.

Zabranjuje se pušenje duhanskih i srodnih proizvoda, biljnih proizvoda i uporaba elektroničkih cigareta s nikotinskim punjenjem ili bez nikotinskog punjenja i vodenih lula u svim zatvorenim javnim prostorima.

Zabranjuje se pušenje na prostoru koji je udaljen manje od 20 metara od ulaza u zgradu ustanove.

Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, pušenje je dopušteno u posebnim, za pušače određenim prostorima na odjelima za pružanje zdravstvene odnosno socijalne skrbi duševno bolesnim osobama.

Članak 45.

Radnik u vrijeme rada ne smije biti pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti niti ih smije unositi na mjesto rada.

Poslodavac je obvezan provoditi zabranu zlouporabe alkoholnih pića i sredstava ovisnosti na mjestu rada prikladnim mjerama, a osobito:

- 1) obavješćivati radnika o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost
- 2) surađivati s njegovim ovlaštenikom, socijalnim radnikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu, pri provođenju mjera sprječavanja zlouporabe sredstava ovisnosti
- 3) sprječavati konzumaciju alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti tijekom rada i provoditi zabranu njihovog unošenja u radne prostorije i prostore
- 4) provoditi programe prevencije ovisnosti na mjestu rada, u skladu s utvrđenim potrebama
- 5) pisano utvrditi postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola (prilog 1 i prilog 2) ili drugih sredstava ovisnosti (provođenje postupka uz pristanak radnika, način provjere, vrsta testa ili aparata, način bilježenja i potvrđivanja rezultata, postupanje u slučaju odbijanja radnika da pristupi provjeri) i učinkovito provoditi utvrđeni postupak.

Smatrat će se da je radnik pod utjecajem alkohola ako u krvi ima alkohola više od 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama u litri izdahnutog zraka, odnosno u krvi ima višu koncentraciju alkohola od koncentracije dozvoljene procjenom rizika poslova koje taj radnik obavlja.

Članak 46.

Provjera je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti obavlja se alkometrom ili drugim prikladnim uređajem, postupkom ili sredstvom, a navedenu provjeru može obaviti ovlaštenik zaštite na radu, socijalni radnik te stručnjak zaštite na radu koji su dužni o provedenom alkoktestu ispuniti obrazac Zapisnika koji je sastavni dio ovog Pravilnika (prilog 1 i prilog 2).

Ako radnik odbije pristupiti provjeri, smatra se da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

Poslodavac je obvezan udaljiti s mjesta rada radnika koji je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti sve dok je pod njihovim utjecajem, i to donošenjem Odluke o privremenom udaljenju radnika s radnog mjesta koja je prilog ovog Pravilnika, a ako radnik odbija napustiti mjesto rada, istog će po pozivu poslodavca, udaljiti nadležna redarstvena služba.

Članak 47.

Poslodavac ne smije provjeravati je li radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti osim alkohola ako mu je radnik predao potvrdu, a koju izdaje ustanova kod koje se provodi program da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti ili u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti te da uzima supstitucijsku terapiju.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, poslodavac može zatražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti toga radnika za obavljanje povjerenih mu poslova, a navedenu ocjenu daje specijalist medicine rada ili referentni centar za alkotestiranje radnika.

15. Evidencije, isprave i obavijesti

Članak 48.

Poslodavac je obavezan voditi evidencije, čuvati isprave te davati obavijesti i podatke u skladu s ovim Pravilnikom i drugim propisima o zaštiti na radu.

Osim evidencija iz stavka 1. ovoga članka, poslodavac je obavezan voditi evidencije o ozljedama na radu, profesionalnim bolestima i nezgodama na radu.

Davanje obavijesti i podataka poslodavac je obavezan provoditi na način da čuva privatnost radnika u skladu s posebnim propisom o zaštiti osobnih podataka.

Članak 49.

Projektna dokumentacija, tehnička dokumentacija, Procjena rizika radnih mjesta, nalazi, obavijesti, uvjerenja, svjedodžbe, stručna mišljenja, izvještaji i druge isprave na temelju kojih se utvrđuje stanje zaštite na radu i primjena mjera i pravila zaštite na radu i evidentiraju se i pohranjuju u zbirku isprava.

Isprave iz prethodnog stavka ovog članka pohranjuju se i čuvaju kod stručnjaka za zaštitu na radu u Službi integriranih sustava zaštite.

Članak 50.

Poslodavac je obavezan na mjestu rada postaviti na vidljivo mjesto:

- 1) sigurnosne znakove
- 2) znakove za evakuaciju i spašavanje
- 3) upute i oznake za rukovanje radnom opremom
- 4) upute i oznake za rad s opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, izvorima zračenja i drugim izvorima opasnosti i štetnosti.

Poslodavac je obavezan osigurati da radniku budu dostupni:

- 1) procjena rizika (nalazi se na BIS-ovim stranicama) za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
- 2) upute za rad na siguran način za mjesto rada i poslove koji se na njemu obavljaju
- 3) pisani dokaz o osposobljenosti radnika za rad na siguran način
- 4) pisani dokaz da radnik udovoljava uvjetima za obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada
- 5) zapisnik o ispitivanju radne opreme, instalacija i radnog okoliša.

16. Zdravstvena zaštita na radu

Članak 51.

Poslodavac je obavezan u suradnji s ovlaštenikom, stručnjakom za zaštitu na radu i radnika s izabranim specijalistom medicine rada osigurati radniku zdravstvenu zaštitu primjerenu rizicima za sigurnost i zdravlje kojima je izložen na radu, u skladu s posebnim propisima koji uređuju mjere zdravstvene zaštite u vezi s radom.

Radi osiguranja zdravstvenog nadzora primjerenog rizicima za sigurnost i zdravlje na radu kojima je izložen radnik, poslodavac je obavezan radniku, jednom u pet godina, na njegov zahtjev osigurati zdravstveni pregled.

Poslodavac je obavezan izabranom specijalisti medicine rada osigurati pristup na mjesta rada.

Specijalisti medicine rada obvezni su surađivati s poslodavcem, njegovim ovlaštenicima, stručnjacima zaštite na radu, radnicima i povjerenicima radnika za zaštitu na radu te s nadležnim inspektorima.

Specijalisti medicine rada i stručnjaci zavoda nadležnog za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu imaju potpunu profesionalnu neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike, radnike, stručnjake zaštite na radu te povjerenike radnika za zaštitu na radu.

Poslodavac i njegov ovlaštenik, stručnjak zaštite na radu, radnik i povjerenik radnika za zaštitu na radu, obvezni su izvijestiti specijalistu medicine rada o činjenicama vezanim uz rad, aktivnosti, mjesto rada i radni okoliš, za koje znaju ili pretpostavljaju da mogu nepovoljno utjecati na zdravlje radnika.

Specijalist medicine rada je obavezan izvijestiti državni inspektorat i državno tijelo za zdravstvo u Republici Hrvatskoj o svakom slučaju za koji se osnovano sumnja da se radi o profesionalnoj bolesti.

Članak 52.

Radi utvrđivanja, odnosno provjere zdravstvene sposobnosti za obavljanje određenih poslova, poslodavac može prije i tijekom radnog odnosa o svom trošku uputiti radnika na zdravstveni pregled.

Prethodni i periodični pregledi i pribavljanje uvjerenja o tome da li osobe koje poslodavac namjerava zaposliti udovoljavaju posebnim uvjetima za rad, odnosno zaposlenje, u skladu s pravilima zaštite na radu i provedbenim propisima kojima se utvrđuju posebni uvjeti za obavljanje određenih poslova, ne smiju biti na trošak radnika.

Ako prema pravilima zaštite na radu, određene poslove mogu obavljati samo radnici koji ispunjavaju posebne uvjete koji se odnose na zdravstveno stanje, odnosno psihofizičku sposobnost, isprave o ispunjavanju tih uvjeta izdaje specijalist medicine rada.

Ocjenu zdravstvene sposobnosti utvrđuje specijalist medicine rada, na temelju uputnice poslodavca, uzimajući u obzir podatke o poslovima i drugim okolnostima od utjecaja na ocjenu sposobnosti radnika za obavljanje poslova iz procjene rizika, koji se odnosi na poslove koje obavlja radnik čiju je sposobnost potrebno ocijeniti.

IV. OBVEZE I PRAVA RADNIKA

Članak 53.

Radnik je obavezan osposobljavati se za rad na siguran način kada ga na osposobljavanje uputi poslodavac.

Članak 54.

Radnik je obavezan i odgovoran obavljati poslove dužnom pažnjom te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika, koje mogu ugroziti njegovi postupci ili propusti na radu.

Smatra se da radnik radi dužnom pažnjom kada poslove obavlja u skladu sa znanjima i vještinama koje je stekao tijekom osposobljavanja za rad na siguran način te kada radi po uputama poslodavca, odnosno njegovog ovlaštenika, tako da:

1) prije početka rada pregleda mjesto rada te o uočenim nedostacima izvijesti poslodavca ili njegovog ovlaštenika

- 2) pravilno koristi sredstva rada i radnu opremu.
- 3) pravilno koristi propisanu osobnu zaštitnu opremu, koju je nakon korištenja obavezan vratiti na za to određeno mjesto
- 4) pravilno koristi i samovoljno ne isključuje, ne vrši preinake i ne uklanja zaštite na sredstvima rada
- 5) odmah obavijesti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka zaštite na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu o svakoj situaciji koju smatra značajnim i izravnim rizikom za sigurnost i zdravlje, o nepostojanju ili nedostatku uputa za takvu situaciju, kao i o bilo kojem uočenom nedostatku u organiziranju i provedbi zaštite na radu
- 6) posao obavlja u skladu s pravilima zaštite na radu, pravilima struke te pisanim uputama poslodavca
- 7) prije odlaska s mjesta rada ostavi sredstva rada koja je koristio u takvom stanju da ne ugrožavaju ostale radnike ili sredstva rada
- 8) surađuje s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu.

Članak 55.

Radnik je obavezan surađivati s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, povjerenikom radnika za zaštitu na radu i specijalistom medicine rada u rješavanju svih pitanja zaštite na radu, osobito dok se ne osigura da radni okoliš i uvjeti rada ne predstavljaju rizik za sigurnost i zdravlje te dok se u cijelosti ne postigne zaštita na radu u skladu sa zahtjevima tijela nadležnih za nadzor provedbe zaštite na radu.

Radnik nije obavezan snositi troškove u vezi s primjenom pravila zaštite na radu i zdravstvenih mjera.

Radnik mora odmah izvijestiti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka za zaštitu na radu ili povjerenika za zaštitu na radu o svakoj činjenici za koju smatra da predstavlja neposredni rizik za sigurnost i zdravlje, kao i o svakom drugom nedostatku u sustavu zaštite na radu.

Radnik ima pravo odbiti raditi i napustiti mjesto rada ako mu izravno prijete rizik za život i zdravlje, sve dok poslodavac ne poduzme korektivne mjere te zbog takvog postupanja ne smije trpjeti štetne posljedice te o navedenom mora obavijestiti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka za zaštitu na radu ili povjerenika radnika za zaštitu na radu koji su obvezni su bez odgađanja izvijestiti nadležnog inspektora koji je obavezan u roku od 48 sati utvrditi činjenično stanje i osnovanost navoda radnika.

Poslodavac ne smije zahtijevati od radnika da ostane na mjestu rada dok na tom mjestu postoji izravan i ozbiljan rizik za život i zdravlje radnika.

Za vrijeme dok ne radi zbog izbjegavanja izloženosti izravnom i ozbiljnom riziku za život i zdravlje, radnik ima pravo na plaću i druga prava iz radnog odnosa u skladu s općim propisom o radu.

Članak 56.

Radnik čini osobito tešku povredu radne obveze ako:

- ne izvršava dužnosti iz zaštite na radu propisane Zakonom o zaštiti na radu, podzakonskim aktima, tehničkim normama, ugovorom o radu, uputama poslodavca, ovlaštenika poslodavca te odredbama ovog Pravilnika,
- poslove radnog mjesta obavlja suprotno pravilima zaštite na radu,
- ne pristupi obrazovanju, osposobljavanju i provjeri za samostalan rad na siguran način
- propusti ili odbije raditi pod nadzorom radnika osposobljenog za rad na siguran način dok uspješno ne obavi provjeru svoje osposobljenosti za rad na siguran način
- odbije prihvatiti raspored na drugo radno mjesto za koje se može osposobiti za samostalan rad na siguran način, ako u tri pokušaja nije zadovoljio na provjeri osposobljenosti za rad na siguran način,
- odbije napustiti mjesto rada kada to od njega traži neposredni rukovoditelj, odnosno ovlaštenik poslodavca radi sigurnosti i zaštite zdravlja

- ne prekine rad kada su mu izravno ugroženi život i zdravlje, zato što nisu primijenjena pravila zaštite na radu,
- ne obavi pravodobno liječnički pregled na koji ga uputi poslodavac,
- radeći suprotno pravilima zaštite na radu ugrozi sigurnost ili zdravlje drugih radnika,
- ne koristi se osobnim sredstvima ili zaštitnim napravama
- ne koristi se osobnim zaštitnim sredstvima na način utvrđen ovim Pravilnikom,
- ako ošteti ili ukloni oznake upozorenja ili uputa iz zaštite na radu,
- odbije udaljiti se s mjesta rada kada je zatečen da radi pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti,
- odbije pristupiti provjeri zdravstvene sposobnosti ili provjeri da li radi pod utjecajem alkohola,
- tijekom rada konzumira alkoholna pića ili druga sredstva ovisnosti ili ih unosi u prostore i prostorije poslodavca,
- puši u radnim prostorijama i prostorima društva,
- svojim ponašanjem i djelovanjem psihički ili fizički ugrožava odnosno prouzroči fizičke ozljede drugim radnicima poslodavca ili strankama ili poslodavcu.

Postupak za utvrđivanje odgovornosti radnika iz zaštite na radu, vođenje postupka i izricanje mjera provodi se u skladu s odredbama Zakona o radu, Pravilnika o radu KB Dubrava te kolektivnih ugovora.

V. POVJERENIK RADNIKA ZA ZAŠTITU NA RADU

Članak 57.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu je radnik koji je izabran da zastupa interese radnika na području zaštite na radu. Povjerenik radnika obavezan je štititi interese radnika na području zaštite na radu te pratiti primjenu pravila, mjera, postupaka i aktivnosti zaštite na radu. Ako je izabrano više povjerenika oni između sebe biraju koordinatora koji je ujedno i član Odbora za zaštitu na radu.

Mandat povjerenika iz st. 1. ovog članka traje 4 godine, s tim da za povjerenika ne mogu biti imenovani osobe ovlaštenika zaštite na radu, te stručnjak zaštite na radu.

Povjerenik radnika za zaštitu na radu ima pravo:

- 1) podnositi poslodavcu prijedloge vezane uz donošenje odluka iz zaštite na radu
- 2) zahtijevati od poslodavca da poduzme odgovarajuće mjere u svrhu smanjenja i otklanjanja rizika
- 3) podnositi pritužbe tijelima nadležnim za zaštitu na radu
- 4) sudjelovati s poslodavcem u planiranju unapređivanja uvjeta rada, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih kemikalija i bioloških štetnosti u radni i proizvodni proces te poticati poslodavca i njegove ovlaštenike na provedbu zaštite na radu
- 5) biti obaviješten o svim promjenama koje utječu ili bi mogle utjecati na zaštitu na radu
- 6) izvršiti uvid i koristiti dokumentaciju poslodavca iz zaštite na radu
- 7) primati primjedbe radnika u vezi s primjenom pravila zaštite na radu te ih prenositi poslodavcu ili njegovom ovlašteniku
- 8) izvijestiti nadležnog inspektora i specijalistu medicine rada o svojim zapažanjima, odnosno zapažanjima radnika
- 9) prisustvovati inspekcijskim pregledima i očitovati se na činjenično stanje koje utvrdi nadležni inspektor
- 10) pozvati nadležnog inspektora, kada ocijeni da su ugroženi sigurnost i zdravlje radnika, a poslodavac propušta ili odbija provoditi potrebnu zaštitu na radu
- 11) osposobljavati se za obavljanje poslova povjerenika radnika za zaštitu na radu
- 12) stalno proširivati i unapređivati znanje te pratiti i prikupljati obavijesti od važnosti za svoj rad
- 13) staviti prigovor na inspekcijski nalaz
- 14) svojim djelovanjem poticati radnike na provedbu zaštite na radu
- 15) obavješćivati radnike o provedbi zaštite na radu.

Članak 58.

Poslodavac je obavezan povjereniku radnika za zaštitu na radu:

- 1) osigurati potrebno vrijeme za nesmetano obnašanje dužnosti
- 2) davati sve potrebne obavijesti i omogućiti mu uvid u sve propise i isprave iz zaštite na radu
- 3) osigurati uvjete za nesmetano obnašanje dužnosti u skladu s općim propisima o radu kojima su propisani uvjeti za rad radničkog vijeća.

Poslodavac ne smije povjereniku radnika za zaštitu na radu, tijekom obnašanja dužnosti, bez suglasnosti radničkog vijeća ili sindikalnog povjerenika koji ima prava i obveze radničkog vijeća, otkazati ugovor o radu, niti ga na drugi način staviti u nepovoljniji položaj u odnosu na njegove dotadašnje uvjete rada i u odnosu na ostale radnike.

Ako radničko vijeće ili sindikalni povjerenik koji ima prava i obveze radničkog vijeća uskrati suglasnost na otkaz, uskrata mora biti pisano obrazložena, a poslodavac može u roku od 15 dana od dana dostave tog očitovanja zatražiti da suglasnost nadomjesti sudska odluka.

Za obnašanje dužnosti povjerenika radnika za zaštitu na radu povjerenik ima pravo na naknadu plaće za najmanje tri sata tjedno, osim ako se kolektivnim ugovorom to pitanje drukčije ne uredi, a bez mogućnosti ustupanja toga prava drugom povjereniku.

3. Medicina rada

Članak 59.

Poslodavac je obavezan osigurati radnicima usluge medicine rada kako bi se osigurao zdravstveni nadzor primjeren opasnostima, štetnostima i naporima tijekom rada u svrhu očuvanja zdravlja radnika.

Poslodavac ugovara usluge medicine rada sa zdravstvenom ustanovom koja obavlja djelatnost medicine rada, odnosno sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi, u skladu s propisima o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju.

Poslodavac je obavezan izabranom specijalisti medicine rada osigurati pristup na mjesto rada.

Specijalisti medicine rada obvezni su surađivati s poslodavcem, njegovim ovlaštenicima, stručnjacima za zaštitu na radu, radnicima i povjerenicima radnika za zaštitu na radu te s nadležnim inspektorima.

Specijalist medicine rada ima potpunu profesionalnu neovisnost u odnosu na poslodavca i njegove ovlaštenike, radnike, stručnjake za zaštitu na radu te povjerenike radnika za zaštitu na radu.

Poslodavac i njegov ovlaštenik, stručnjak za zaštitu na radu, radnik, povjerenik radnika za zaštitu na radu, obvezni su izvijestiti specijalistu medicine rada o činjenicama vezanima uz rad, aktivnosti, mjesto rada i radni okoliš, za koje znaju ili pretpostavljaju da mogu nepovoljno utjecati na zdravlje radnika.

Izvanredni stručni nadzor nad radom specijalista medicine rada obavlja se na temelju pisane pritužbe poslodavca, prema posebnom propisu o stručnom nadzoru u djelatnosti medicine rada.

4. Osobe ovlaštene za zaštitu na radu

Članak 60.

Poslove zaštite na radu kod poslodavca mogu obavljati ovlaštene osobe.

Osoba ovlaštena za obavljanje poslova zaštite na radu obvezna je poslove zaštite na radu obavljati u skladu s odredbama Zakona o zaštiti na radu i drugih propisa zaštite na radu.

Osoba može biti ovlaštena za izradu procjene rizika, osposobljavanje za rad na siguran način, ispitivanje sredstava rada, ispitivanja u radnom okolišu te obavljanje poslova zaštite na radu.

Ovlaštena osoba izdaje isprave o provedenim ispitivanjima radne opreme, odnosno radnog okoliša.

Ako ovlaštena osoba obavlja poslove zaštite na radu suprotno odredbama Zakona o zaštiti na radu i drugih pravila zaštite na radu, ovlaštenoj fizičkoj osobi, ovlaštenoj pravnoj osobi i odgovornoj osobi u ovlaštenoj pravnoj osobi poništiti će se i ukinuti ovlaštenja.

VI. NADZOR

Članak 61.

Nadzor nad provođenjem poslova zaštite na radu obavlja inspekcija rada na temelju Zakona o zaštiti na radu.

Poslodavac putem voditelja Službe integriranih sustava zaštite, dužan je inspektoru rada dati na njegov zahtjev sva obavještenja i podatke koji su mu potrebni u obavljanju nadzora.

Unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu obavljaju poslodavac, ovlaštenik poslodavca i Služba integriranih sustava zaštite sukladno odredbama ovog pravilnika.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

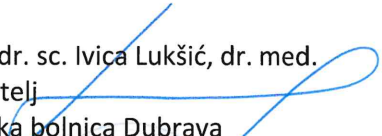
Članak 62.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti na radu od ožujka 2018. godine.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu istekom osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči KB Dubrava.

prof. dr. sc. Mirjana Kujundžić Tiljak, dr. med.
predsjednica Upravnog vijeća KB Dubrava

Ovaj Pravilnik objavljen je na Oglasnoj ploči KB Dubrava dana 23-01-2025, te je stupio na snagu dana 01-02-2025.

prof. dr. sc. Ivica Lukšić, dr. med.
ravnatelj
Klinička bolnica Dubrava